

Raudasmäen
Sosiaalipalvelut Oy

OMAVALVONTAOHJELMA 2025

Päivitys 24.11.2025

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
TEHTÄVIEN LAINMUKAINEN HOITAMINEN	4
TEHTYJEN SOPIMUSTEN NOUDATTAMINEN	5
PALVELUIDEN SAATAVUUS, JATKUVUUS, TURVALLISUUS JA LAATU	5
OMAVALVONTASUUNNITELMA	7
LÄÄKEHOITO- JA LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA	8
RISKIENHALLINTASUUNNITELMA	9
PALVELUIDEN YHDENVERTAISUUS	9
HAVAITTUIJEN PUUTTEIDEN KORJAAMINEN	10
HAVAINTOJEN JA KORJAAVIEN TOIMENPITEIDEN JULKAISEMINEN	10

JOHDANTO

Omavalvonnan tavoitteena on ehkäistä palvelutoiminnassa ilmeneviä epäkohtia, korjata puutteita ja vähentää valvontaviranomaisten tarvetta puuttua niihin jälkikäteisen valvonnan keinoin. Omavalvonta on laadun hallintaa, riskienhallintaa sekä jatkuvuuden ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamista. Viranomaisvalvonnan tehtävänä on edistää ja varmistaa omavalvontaa sekä puuttua asioihin, kun omavalvonta ei riitä. Omavalvonta on sisäisen valvonnan osa-alue, jolla pyritään varmistamaan palveluiden laadun ja palveluiden tasoon liittyvien vaatimusten toteutuminen. Omavalvonta tarkoittaa toiminnan jatkuvaa arviointia ja kehittämistä asiakkaan näkökulmasta.

Vuoden 2023 alusta voimaan astunut laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ([612/2021](#)) määrittää hyvinvointialueiden järjestämisvastuun piiriin kuuluvien palvelujen järjestämisen ja tuottamisen omavalvontaa ja viranomaisvalvontaa seuraavasti:

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on tämän lain mukaisessa toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen ja tekemiensä sopimusten noudattaminen. Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on omavalvonnassaan erityisesti varmistettava palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu sekä asiakkaiden yhdenvertaisuus. Tehtävien ja palvelujen omavalvonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista. Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on laadittava vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Ohjelmassa tulee määritellä, miten 1 momentissa tarkoitettujen velvoitteiden noudattaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan. Omavalvontaohjelmassa on todettava, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan. Omavalvontaohjelman osana ovat laissa erikseen säädetyt omavalvontasuunnitelmat ja potilasturvallisuussuunnitelmat. Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä omavalvontaohjelman yleisestä sisällöstä ja laatimisesta. Valvira voi antaa määräyksiä omavalvontaohjelman tarkemmasta sisällöstä ja sen toteutumisen seurannasta.

Tämä omavalvontaohjelma kattaa seuraavat Raudasmäen Sosiaalipalvelut Oy hyvinvointialueelle tuottamat palvelut:

Raudasmäen Villamiina, Raudasmäen Vaapukka ja Raudasmäen Viljami: Lastensuojelun laitoshoido; sijais- ja avohuolto, tukikotitoiminta

Perhepalveluyksikkö Raudasmäen Vanamo: laitosperhekuntoutus, tukiasunnot, avotyön eri muodot, valvotut ja tuetut tapaamiset, terapiapalvelut ja työnohjaus

Omavalvontaohjelma varmistaa, että sosiaalipalveluissa asiakkaina olevat henkilöt saavat perusoikeuksien turvaamat, heidän tarpeidensa mukaiset palvelut oikeaan aikaan, yhdenvertaisesti ja saavutettavasti, laadukkaasti ja turvallisesti. Tavoitteeseen päästään varmistamalla hyvä johtaminen, riittävät henkilöstöresurssit, henkilöstön osaaminen sekä

sujuvat työprosessit. Onnistuminen varmistetaan palvelujen laadun ja turvallisuuden seurannalla ja valvonnalla sekä prosessien jatkuvalla kehittämisellä.

Omavalvontaohjelma on kiinteä osa laatujärjestelmäämme. Toimintaa ohjaavat periaatteet koskevat koko henkilöstöä ja johtoa. Omavalvontaohjelmassa määritellään, miten seuraavat asiat kokonaisuutena järjestetään ja miten niiden toteutuminen varmistetaan:

- 1) Tehtävien lainmukainen hoitaminen
- 2) Tehtyjen sopimusten noudattaminen
- 3) Palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja asiakkaiden yhdenvertaisuus
- 4) Havaittujen puutteellisuuden korjaaminen
- 5) Seurantaan perustuvien havaintojen ja niiden perusteella tehtävien (korjaavien) toimenpiteiden julkaiseminen

Sosiaalihuoltolaissa omavalvonta säädettiin otettavaksi käyttöön kaikissa sosiaalihuollon toimintayksiköissä 1.4.2015 alkaen. Yksiköiden omavalvontasuunnitelmat ovat jatkossa kiinteä osa tätä omavalvontaohjelmaa.

TEHTÄVIEN LAINMUKAINEN HOITAMINEN

Tuottamiemme palveluiden tulee täyttää kulloinkin voimassa olevien lakien ja viranomaismääräysten asettamat vaatimukset. Lähtökohtana tehtävien lainmukaisessa hoitamisessa on, että johto, esihenkilöt ja koko henkilöstö tuntee keskeisen lainsäädännön sisällön niin peruskoulutuksensa kuin yrityksen toteuttaman jatkuvan täydennyskoulutuksen ansiosta. Lainmukaisuuden toteutumisen seuranta toteutetaan sekä omavalvonnan että palvelun tilaajan ja viranomaisvalvonnan kautta saadun palautteen perusteella.

Sosiaalihuollon toimintaa ohjaavat lait:

- Perustuslaki
- Hallintolaki
- Laki hyvinvointialueesta
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä ja asetus sosiaalihuollon ammattihenkilöistä

Palvelun sisältöä ohjaavat lait:

- Lastensuojelulaki
- Sosiaalihuoltolaki
- Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta
- Lapsen oikeuksien sopimus
- Laki lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta

Muut toimintaa ohjaavat lait:

- Tietosuojalaki
- EU-tietosuoja-asetus
- Pelastuslaki
- Tartuntatautilaki
- Arkistolaki
- Terveysturvallisuuslaki
- Työturvallisuuslaki
- Työterveyslaki
- Työaikalaki
- Vuosilomalaki

TEHTYJEN SOPIMUSTEN NOUDATTAMINEN

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa palvelutuotanto tapahtuu pääasiallisesti julkisten hankintojen kilpailutusten kautta. Tarjouskilpailuvaiheen jälkeen sopimuskaudella sopimusten noudattaminen on kunkin yksikön vastuhenkilöiden vastuulla. Sopimuskauden aikana pidetään yhteistyötahojen kanssa yhteistyö palaverieita, kerätään asiakas- ja viranomaispalautetta sekä tehdään toimintaraportteja.

PALVELUIDEN SAATAVUUS, JATKUVUUS, TURVALLISUUS JA LAATU

Tarjouskilpailujen perusteella teemme hyvinvointialueiden kanssa sopimukset. Hyvinvointialue tekee palvelutarpeen arvioinnin ja myöntää sosiaalipalveluita asiakkaille yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

Pienenä palveluiden tuottajana Raudasmäen Sosiaalipalvelut Oy tuottaa palveluitaan pääasiallisesti Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde) sekä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue (Soite) alueella. Kehitämme palveluitamme innovatiivisella työotteella vastaamaan alueen kuntien monimuotoisiin tarpeisiin. Olemme rakentaneet palvelupolkuja tarjoamaan kunnille täydennystä heidän omaan palvelutuotantoonsa aina avopalveluista laitoshoidon. Seuraamme julkisia hankintailmoituksia, osallistumme tarjouskilpailuihin ja tarjoamme palveluitamme myös suoraan hankintana tilanteissa, joissa palvelunjärjestäjällä on akuutti tarve.

Työntekijäkapasiteettimme on hyvä ja henkilöstö on sitoutunut erinomaisesti tehtäväänsä. Tarvittaessa rekrytoimme työntekijöitä lisää. Henkilökunnan osaamista kehitetään laajasti ja heillä on hyvät kouluttautumismahdollisuudet.

Palveluiden jatkuvuuden kannalta henkilökunnan pieni vaihtuvuus on asiakkaan etu. Pidämme henkilökunnastamme hyvää huolta pysyvyyden turvaamiseksi. Tutuksi tulleen henkilökunnan kanssa on turvallista asioida. Jokaisella toimintayksiköllämme on pelastussuunnitelma ja koko yritystä koskeva valmiussuunnitelma häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle.

Palveluiden ostajana toimivat hyvinvointialueet, jotka hankintalain mukaisesti kilpailuttavat palveluita tietyin väliajoin. Osaltamme pyrimme vaikuttamaan siihen, että kilpailutusten ehdot olisivat sellaiset, että pystymme palveluntuottajana vastaamaan pitkäjänteisesti samojen asiakkaiden hoidon tarpeisiin eikä heidän oman tahdonvastaisesti tarvitsisi vaihtaa paikkaa tai työntekijää.

Kiinteistöt, joissa toimimme, ovat omistuksessamme ja pidämme niistä ennakoivasti hyvää huolta.

Asiakasturvallisuus

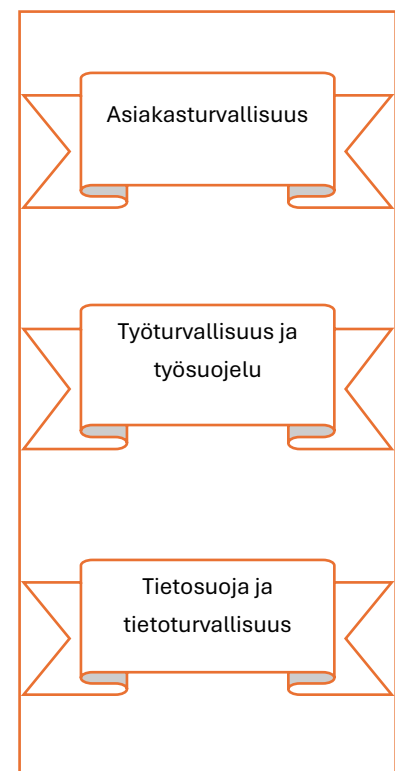
- Kaiken toiminnan keskiössä

Työturvallisuus ja työsuojelu

- Työsuojelu on työympäristön ja työolosuhteiden parantamista työkyvyn ylläpitämiseksi ja turvaamiseksi
Työsuojelu on työhyvinvointiohjelman osa

Tietosuoja ja tietoturvallisuus

- Tietosuoja on perusoikeus, joka turvaa henkilön oikeuksien ja vapauksien toteutumisen henkilötietojen käsittelyssä.
Tietosuojan yksi toteuttamisen keino on tietoturva.

Asiakasturvallisuus on toimintamme keskiössä. Turvallisessa ja kohtaavassa ilmapiirissä toipuminen mahdollistuu. Henkilökunnan lain edellyttämä koulutus ja hyvä perehdytys tuovat turvaa sekä työyhteisöön että asiakkaille. Pelastussuunnitelma on ajan tasalla, sekä asiakkaat että henkilökunta osallistuvat poistumis- ja paloharjoituksiin säännöllisesti. Hälyttimet ja turvalaitteet testataan valmistajan ohjeiden mukaan. Koko henkilökunnalla on ensiapukoulutus. Jokaisella yksiköllä on lääkehoitosuunnitelma ja yksiköissä on lääkevastaavat.

Työturvallisuus varmistetaan yksiköissä siten, että tunnetaan yksikön tilat ja laitteet sekä asiakaskunta. Työn vaarojen ja riskien arviointi tehdään vuosittain. Se on omavalvontaa, jonka tavoitteena on tapaturmien ja vaaratilanteiden tunnistaminen ja ennaltaehkäisy, korjaavien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus sekä työhyvinvoinnin tukeminen. Yksikön esihenkilöt seuraavat työntekijöiden työhyvinvointia ja ohjaavat tarvittaessa työntekijän työterveyshuoltoon.

Raudasmaen Sosiaalipalveluilla on tietoturvasuunnitelma, joka on tarkoitettu työntekijöiden osaamisen ja perehdyttämisen tueksi. Tietosuoja on perusoikeus, joka turvaa henkilön oikeuksien ja vapauksien toteutumisen henkilötietojen käsittelyssä. Tietoturva on yksi tietosuojan toteuttamisen keino. Sen tarkoitus on suojata tietoaineisto ja tietojärjestelmät.

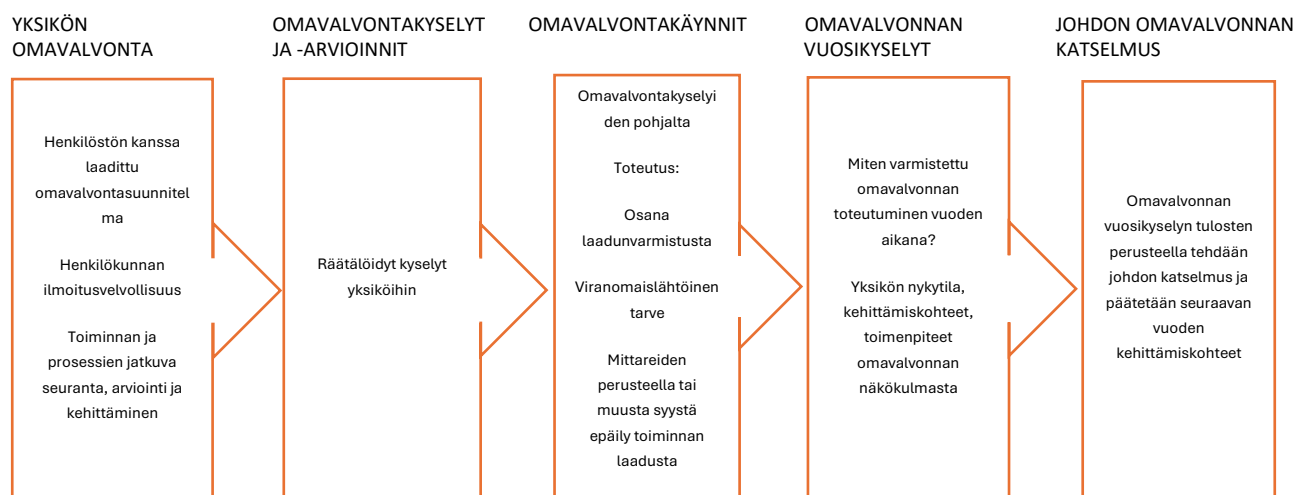
Tietosuojasitoumus on jokaisen työntekijän työsopimuksessa. Tietoturva-asiat kuuluvat kaikkien työntekijöiden perehdytysohjelmaan. Työntekijät suorittavat tietosuoja- ja tietoturvakoulutukset, jotka antavat toimintaohjeet arjen tietoturvallisuus käytäntöihin.

Jokaisen palvelualan esihenkilö vastaa siitä, että toiminta toteutuu laadukkaasti lakien, ohjeistusten ja viranomaismääräysten mukaan. Vastuu laadun toteutumisesta arjessa on jokaisella RSP:llä työskentelevällä työntekijällä. Laadun mittaamisella ja kehittämisellä parannetaan asiakkaan hyvinvointia ja turvallisuutta.

Yrityksellä on laatu – ja toimintakäsikirja, jossa on kuvattuna toiminnan peruseriaatteet sekä prosessit. Käsikirja on ensisijaisesti työkalu yksiköille, ja sen tarkoitus on helpottaa yksiköissä tehtävää laatutyötä.

OMAVALVONTASUUNNITELMA

Omavalvontasuunnitelma on asiakirja, jonka avulla asiakkaan palveluissa esiintyvät epäkohdat ja palvelun onnistumisen kannalta epävarmat ja riskiä aiheuttavat tilanteet pystytään tunnistamaan, ehkäisemään ja korjaamaan nopeasti. Omavalvonta perustuu yksikössä toteutettavaan riskinhallintaan, jossa palveluprosesseja arvioidaan laadun ja asiakasturvallisuuden näkökulmasta. Tarkoituksena on ennaltaehkäistä riskien toteutuminen ja reagoida havaittuihin kriittisiin työvaiheisiin tai kehittämistä vaativiin asioihin suunnitelmallisesti ja nopeasti.

Omaevalvontasuunnitelma pidetään yksikössä nähtävillä. Suunnitelman tarkoituksena on kertoa, miten yksikössä varmistetaan, että palvelu toteutetaan laadukkaasti ja asiakasturvallisesti. Omaevalvontasuunnitelma kertoo myös sen, miten yksikössä toimitaan, kun todetaan, että palvelu ei syystä tai toisesta toteudu sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti tai asiakasturvallisuus uhkaa vaarantua. Omaevalvonnan tavoitteena on, että henkilökunta arvioi koko ajan omaa toimintaansa, kuulee asiakkaita ja omaisia laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä ottaa asiakaspalautteen huomioon toiminnan kehittämisessä. Suunnitelma tulee päivittää aina käytäntöjen muuttuessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Työntekijän on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävässään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Sisäinen auditointi? Raportointi?

LÄÄKEHOITO- JA LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA

Yksiköissä toteutettava lääkehoito perustuu STM:n Turvallinen lääkehoito-oppaaseen ja palvelukohtaisiin yleisiin sekä toimintayksikkökohtaisiin lääkehoitosuunnitelmiin.

Lääkehoitosuunnitelmissa määritellään lääkehoidon turvallisuuteen, lääkehoitoon osallistuvien työntekijöiden koulutusvaatimuksiin, riittävän osaamisen varmistamiseen ja lupamenettelyyn liittyvät asiat. Toimintayksikkökohtaisissa lääkehoitosuunnitelmissa kuvataan turvallisen lääkehoidon toteuttaminen kussakin toimintayksikössä. Lääkehoitosuunnitelma yhtenä kokonaisuutena toimii käsikirjana lääkehoitoa toteuttaville työntekijöille.

Lääkehoitosuunnitelmien pohjalta yksiköt suunnittelevat lääkehoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet yksilöllisesti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Lääkkeen antaja vastaa siitä, että hän toimii tehdyn suunnitelman mukaisesti. Jokainen lääkehoitoa toteuttava tai siihen osallistuva kantaa vastuun omasta toiminnastaan.

Jokainen lääkehoitoon osallistuva suorittaa ProEdu-lääkehoitokoulutuksen ja antaa toimintayksikössä tarvittavat näytöt ja saa niiden onnistuneen suorituksen jälkeen lääkärin allekirjoittaman lääkehoitoluvan, joka on voimassa viisi (5) vuotta sen myöntämisestä ja on toimintayksikkökohtainen. Lupa on uusittava vuoden kestävästä työstä poissaolon jälkeen tai työtehtävien muuttuessa vaativammiksi.

Asiakkaidemme lääkehoidon toteutuminen ja sen vaikuttavuuden seuranta lääkärin määräämällä tavalla kuuluu asukkaan perusoikeuksiin ja henkilökuntamme velvollisuutena on huolehtia tämän oikeuden turvallisesta, oikea-aikaisesta ja oikeanlaisesta toteuttamisesta. Lääkehoidon toteuttamisessa myös asiakkaiden kuntoutumisen näkökulma on huomioitava riittävällä tavalla.

RISKIENHALLINTASUUNNITELMA

Riskienhallinta on osa omavalvontaamme. Asiakas- ja henkilöstöturvallisuutta vaarantavien riskien tunnistaminen on omavalvonnan toimeenpanon lähtökohta. Palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtien uhkia arvioidaan monipuolisesti asiakkaiden ja henkilöstön näkökulmasta. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat riskien tunnistus, niiden käsittely ja korjaavien toimenpiteiden suunnittelu.

Riskejä tunnistetaan toiminnassamme monilla menetelmillä: toimintariskien arviointi ja työn vaarojen arviointi tehdään vuosittain. Tunnistetut riskit arvioidaan ja niiden ennaltaehkäisemiseksi/poistamiseksi suunnitellaan toimenpiteet ja valvonta.

Toiminnan riskien tunnistamiseksi hyödynnetään myös poikkeamajärjestelmää, erilaisia palautekanavia, henkilöstökyselyjä, henkilöstökokouksia. Ilmoitusvelvollisuus on lakisääteinen ([Sosiaalihuoltolaki 48 §](#)), työntekijän on ilmoitettava, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asukkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Yksikön johtaja vastaa siitä, että ilmoitus menee myös tilaajalle ([Sosiaalihuoltolaki 49 §](#)).

Riskien käsittelyyn kuuluu haittatapahtumien ja läheltä piti-tilanteiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi. Haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu myös niistä keskustelu työntekijöiden, asukkaan ja tarvittaessa läheisen kanssa. Vakavat poikkeamat käsitellään välittömästi.

Korjaavat toimenpiteet sovitaan, kun haittatapahtumia käsitellään. Muutosta vaativat laatu-poikkeamien juurisyöt selvitetään ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet muutoksen aikaansaamiseksi. Korjaavista toimenpiteistä tehdään kirjaukset henkilöstökokousten muistioon ja omavalvonnan seurantaan.

PALVELUIDEN YHDENVERTAISUUS

Palveluiden yhdenvertaisuuden varmistaminen on perustavanlaatuinen asia, joka kuuluu myös jokaisen työntekijän vastuulle. Varmistamme yhdenvertaisuuden toteutumista palveluissamme seuraavin tavoin:

Tuemme asiakkaidemme osallisuutta ja moninaisuutta yhteisöissämme ja kunnioitamme yksilöiden erilaisuutta ikään, sukupuoleen, kansallisuuteen, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, seksuaalisuuteen suuntautumiseen, poliittiseen mielipiteeseen ja muihin henkilöön liittyviin syihin katsomatta.

Kohtaamme jokaisen asiakkaan yksilönä, suunnittelemme palvelukokonaisuuden yhdessä asiakkaan kanssa hänen yksilöllisistä tarpeistaan lähtien ja pyrimme mahdollistamaan jokaiselle asiakkaalle oman näköisen elämän palveluissamme.

Osallistamme asiakkaitamme asiakas- ja kasvatussuunnitelmien tekemiseen, arjen askareisiin ja yhteisölliseen toimintaan yksiköissä ja niiden ulkopuolella.

Otamme perehdytyksessä ja täydennyskoulutuksessa huomioon yhdenvertaisuuteen liittyvät asiat ja tuemme henkilöstöämme toteuttamaan näitä arjessa jokaisen asukkaan kohdalla.

Seuraamme asiakkailta ja heidän läheisiltään kerättyä palautetta, pyrimme tunnistamaan yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä kehityskohteita ja toteutamme tarvittaessa toimenpiteitä.

HAVAITTUJEN PUUTTEIDEN KORJAAMINEN

Havaittujen puutteiden korjaamisen mahdollistamiseksi keräämme palautetta lukuisten eri kanavien kautta sekä sisäisesti että ulkoisesti. Johto saa reaaliaikaisesti tietoa reklamaatioista ja vakavista poikkeamista ja osallistuu niiden käsittelyyn yhdessä laatutiimin ja yksiköiden vastuuhenkilöiden kanssa aktiivisesti, jotta puutteet ja epäkohdat saadaan nopeasti korjattua.

Mikään inhimillinen toiminta ei ole virheetöntä tai tasalaatuista, vaan laatupoikkeamia ja virheitä tapahtuu. Poikkeamien ja virheiden vähentäminen edellyttää niiden raportoimista ja yhteistä käsittelyä siten, että syntyy vaikuttavia tekijöitä tarkastellaan objektiivisesti syylistämättä asianosaisia. Tarkastelun myötä pyrimme muuttamaan toimintakäytäntöjämme siten, että vastaavien laatupoikkeamien ja virheiden todennäköisyys pienenee jatkossa.

Poikkeamat raportoidaan Lähi-Tapiolan riskienhallintajärjestelmään, josta poikkeamat tulevat esihenkilöille. Asiakasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut vakavat puutteet ilmoitetaan hyvinvointialueelle ja valvontaviranomaiselle.

HAVAINTOJEN JA KORJAAVIEN TOIMENPITEIDEN JULKAISEMINEN

Raudasmäen sosiaalipalveluiden omavalvontaohjelma julkaistaan www.rsp.fi-sivustolla. Kerran vuodessa julkaistaan laajempi tiedote omavalvonnan seurannasta, toimenpiteistä ja seuraavan vuoden kehitystoimenpiteistä.